

Res Claritatis MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XII., číslo 10

24. 5. 2015 / neprodejné

Z OBSAHU	Manželství jako slavnost. Katecheze papeže Františka	04
	Papež Fatimy. Ctihodný Pius XII.	06
	Setrvat v Kristově pravdě o svátostném manželství	08
	O „kytarové“ a „kancionálovkách“	14

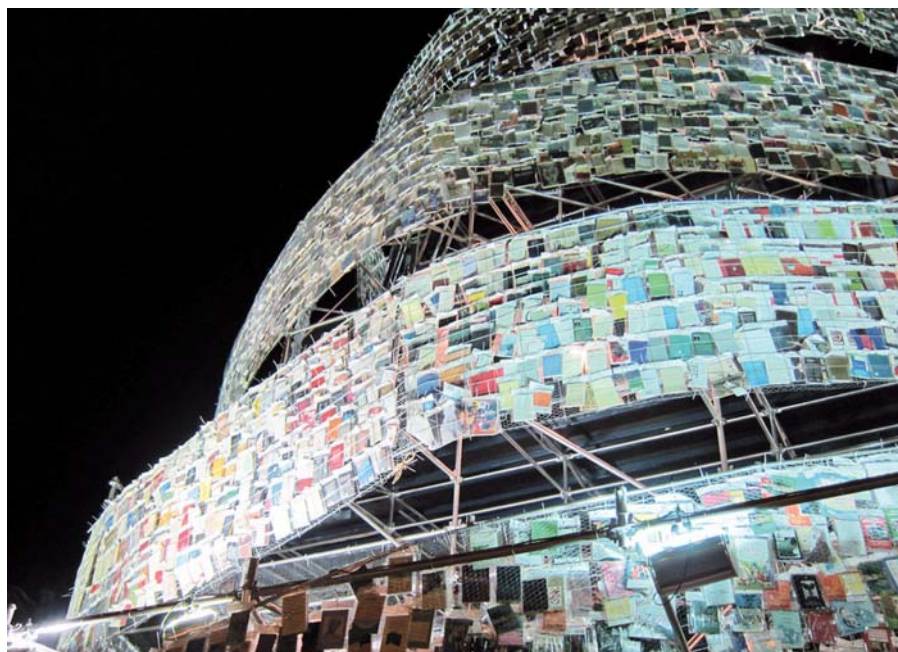
TRADICE OTCŮ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého ke knize Job († 604)

Svítání nebo jitřenka tvoří přechod od temnot ke světlu. A tak se nikoli neprávem celá Církev vyvolených označuje za úsvit či jitřenku. Vždyť právě ona je vedena od noci nevěry ke světlu víry a jako jitřenka se po temnotách noci otevírá jasem nebeské slávy dennímu světlu. Dobře se proto říká v Písni písní: *Kdo je to: vychází jak zora*. Právě svatá Církev, která spěchá za vítěznou odměnou nebeského života, byla nazvána jitřenkou, neboť opouští temnoty hříchu a září světlem spravedlnosti.

Při této úvaze o svítání nebo jitřence můžeme myslet ještě na něco hlubšího. Jitřenka a svítání totiž sice oznamují, že noc již minula, ale přece ještě neukazují plný denní jas. Jestliže zahánějí temnotu a vítají světlo, představují vlastně směr světlá a tmy. Nuže, co jiného jsme my všichni, kteří jdeme v tomto životě za pravdou, ne-li jitřenka a svítání? Již sice děláme ledačco, co patří ke světlu, ale přece jsme se ještě nezavili některých zbytků tmy. Ústy proroka se Bohu říká: *Nikdo z živých není tobě práv*. A jinde je psáno: *Každý z nás často chybuje*.

[...] Svatá Církev vyvolených bude plně dnem teprve tehdy, až se do ní již nebude mísit stín hříchu. Bude plně dnem tehdy, až zazáří dokonalým jasem vnitřního světlá. Proto je právem označována jako jitřenka, to znamená něco na přechodu, neboť se říká: *Ukázal jsi zřejmě místo*. Ten, komu se totiž ukazuje jeho místo, je jistě odněkud volán jinam. A jaké místo má jitřenka, ne-li zprostředkovávat dokonalé světlo věčného vidění? A když bude dovedena až tam, nemá již nic z temnoty přestálé noci. Jitřenka dychtí po tom, aby došla na své místo, jak říká žalmista: *Má duše žízni po živém Bohu*. *Kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?*

Babylonská věž. Foto: Flickr, Mort Guffman (CC BY-NC-ND 2.0)

Ve spleti slov

Stále obtížněji se vyjadřují myšlenky, které by se nevnucovaly a měly nějaký srozumitelný obsah. Veřejný prostor je prosycený extrém, mezi nimiž je stále méně patrná zlatá střední cesta. Nominalistická svévole ovládla prostor verbální komunikace. Řečeno jinak: věci jsou zřídka nazývány svými jmény a slova zřídka odkazují k rozpoznatelné realitě. Konotace a evokace slov mají převahu nad jejich významem. Rozhodující je moc hromadně oslovovat či přesněji bombardovat sděleními, verbálními i audiovizuálními. Lidská vnímavost je rozjitřena a návaly protichůdných citů znemožňují dorozumění. Za takové situace se obtížně sdílí hledání pravdy, před níž jsou si všichni lidé rovni a která má každému co říci.

Demokracie je vládou politické elity, kterou sice občané volí, ale která uzákoňuje zájmy nevolených držitelů

takové moci, jejíž povaha je pouze finanční. Lobbying, který je nejen trpěň, ale v rozvinutých zemích dokonce chráněn zákonem, není ničím jiným než legalizovanou korupcí. Běžný občan tak sice ve volbách může začlenit konkrétní osobu do oné politické elity, avšak na obsah jejich rozhodnutí má po zbytek volebního období prakticky nulový vliv. Je to způsobeno nedostačujícími komunikačními mechanismy, které jsou nutným odrazem přirozených mezí člověka. Kritika tohoto režimu je dnes podobně podezřelá jako byla před třiceti lety kritika socialistického zřízení. Strach z návratu totality ve verzi ještě dokonalejší, než byly ty předešlé, je na místě.

Přemrštěná, zvrhlá víra v moc lidského zákonodárství je patrná zvláště na farižejském nároku rozhodovat o životě

Dokončení na str. 2

Arcibiskup syrské katolické církve Yohanna Petros Mouche. Foto: <http://www.kirche-in-not.de>

Arcibiskup z iráckého Mosulu v České republice

Ve dnech 11.–14. května 2015 navštívil Českou republiku arcibiskup syrské katolické církve Yohanna Petros Mouche z iráckého Mosulu. V Olomouci se setkal s arcibiskupem Janem Graubnerem, který jeho cestu do naší vlasti inicioval, navštívil TV Noe a slavil mši svatou v olomoucké katedrále. Zavítal také do dvou církevních gymnázií v olomoucké arcidiecézi: na Velehrad a do Kroměříže a slavil bohoslužbu pro studenty a věřící v kroměřížském kostele sv. Jana Křtitele. V Praze koncelebroval mši svatou v katedrále sv. Víta s kardinálem Dominikem Dukou, jenž mu předal 3 miliony korun, které věřící věnovali charitě na pomoc pronásledovaným křesťanům.

„Je potřeba pomoci našim lidem, kteří jsou v krizi, zažívají obtížnou situaci. Už jsme dostali několik set tisíc dolarů od křesťanů v Americe, a tak jsme hned mohli vzpomenout na naše nemocné, kterým se tak mohly nakoupit léky a potřeby pro chirurgická ošetření. Protože to je teď u nás nesmírně drahé a obtížně dostupné,“ řekl arcibiskup Mouche, který je sám na útěku poté, co se Mosulu zmocnili islamisté.

Věřící v České republice na křesťany žijící na Blízkém východě nezapomínají. Na sbírkovém kontě Charity Česká republika pro pomoc obyvatelům Iráku, kteří utekli před islamisty, bylo k 31. březnu 2015 již více než pět milionů korun.

Yohanna Petros Mouche se narodil roku 1943 v iráckém městě Karakoš (dnes Bachdída), roku 1968 byl vysvěcen na kněze pro syrskou katolickou diecézi Mosul a roku 2011 se stal arcibiskupem Mosulu na severu Iráku. Po útoku v syrskokatolickém kostele Svaté rodiny v Kirkúku 2. srpna 2011 odsoudil slabost a nečinnost irácké vlády. V srpnu roku 2014 musel uprchnout před islámskými bojovníky a od té doby navštěvuje a povzbuzuje křesťanské uprchlíky v Kurdistánu.

Arcidiecéze olomoucká, Proglas

Dokončení ze str. 1

druhého člověka v době mezi jeho počtím a narozením a také na domnělém nároku na manželství mezi osobami téhož pohlaví. Zdá se, že už je pouhou otázkou času, kdy některý parlament ustanoví, že například rodit děti může také muž. Tato úsměvná víra v moc lidského zákonodárství je však kořenem duchovního zesvětštění, před nímž často varuje papež a které ve zmíněných případech není ničím jiným než institucionalizací vzpoury proti stvoření a Stvořiteli. Jan Pavel II. používal k označení tohoto jevu termín „struktury hříchu“.

Přebujelost institucí a víry v ně je charakteristikou současnosti. Účinkem je odosobňování lidského jednání a vytváření nekomunikujících individuí podrobených anonymním příkazům. Zbývá už jen jediná instituce, která není anonymní, a tou je mystické Kristovo tělo, jež ve Vyznání víry nazýváme Církví. Jenom jediné Slovo se stalo tělem a určitým způsobem se spojilo s každým člověkem.

*P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana*

Chaldejský biskup Aleppa: Všichni křesťané se chtějí vystěhovat

Syrskou Charitu na mezinárodním shromáždění Caritas Internationalis, jež bylo zahájeno 12. května v Římě, zastupuje mons. Antoine Audo, biskup chaldejské církve v Aleppu. Dosvědčuje, že většina tamních křesťanů pomýšlí po těžkých bombardováních posledních měsíců na odchod. „Takto už nelze dále žít,“ říkají.

„Aleppští křesťané chtějí vesměs odejít. Snaží se vycestovat do Evropy, Kanady nebo Spojených států a všemi možnými způsoby shání finanční prostředky na cestu, která je velmi drahá. Roste realitní trh, který využívá utrpení křesťanů. Jejich nemovitosti se teď dají koupit pod cenou. Když mne věřící žádají o radu, jako biskup i jako předseda Charity odpovídám, že děláme vše, co je v našich silách. Sýrie je naše země a máme jí zajistit tuto krásnou, evangelní přítomnost křesťanů. Rozhodnutí však záleží na lidech samotných a myslím, že většina z nich chce odejít. Pro mne je to velké utrpení.“

Mons. Audo vyzývá: „Pomozte Sýrii k míru. Nemá cenu zničit celou zemi a pak do ní posílat pomoc. To pro nás nic neznamená. Chceme mír, chceme jednotnou Sýrii. Nerozdělujte Sýrii kvůli různým místním, oblastním a mezinárodním zájmům.“

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Prohlášení biskupů střední a východní Evropy o rodině

Ve dnech 11.–12. května 2015 se v Bratislavě konalo setkání zástupců biskupských konferencí střední a východní Evropy. Mezi témata akce, které se zúčastnili biskupové z České republiky, Slovenska, Litvy, Ukrajiny, Polska, Maďarska a Chorvatska, patřila situace rodin v postmoderním světě, výzvy země 25 let po pádu komunismu nebo úloha církve ve společnosti. Českou biskupskou konferenci zde zastupoval olomoucký arcibiskup Jan Graubner.

V průběhu setkání přijali zástupci prohlášení, v němž mimo jiné píše: „V našich místních církvích se neustále modlíme za to, aby bližící se biskupská synoda o rodině přinesla nové světlo do pastorační péče o rodiny. Chceme vyjádřit naše upřímné poděkování všem věrným rodinám, které čestně žijí hodnoty evangelia a předávají je dalším generacím. Jejich úsilí je nepostradatelné, neboť ničení rodiny vede ke zničení samotné společnosti. Velmi si přejeme, aby se katolická církev stala pro všechny otcovským domem, v němž každý kající hříšník nalezne Boží milost. [...]

Jsme si vědomi toho, že pod intenzivním vlivem sekularizace čelí manželství a rodina rozličným výzvám, jež pramení z velkých kulturních a společenských změn, ke kterým došlo zejména v posledních desetiletích. Můžeme konstatovat, že v našich zemích, bolestně poznamenaných komunismem, je mnoho rodin jen s jedním rodičem, mnoho dětí přichází na svět mimo manželský svazek a vysoký je i počet rozvedených katolíků. Přibývá párů, které spolu žijí bez církevního i civilního sňatku.

Uvědomujeme si však také sílu Kristova učení, které nám zjevilo úplnou pravdu o člověku podle záměru Stvořitele. Návrh, k němuž jsme dospěli během našeho setkání v Bratislavě, doporučuje systematickou formaci párů a rodin – nejen v období před manželstvím, ale i během celého života – a to s pomocí kněží, rodinných hnutí i zralých křesťanských rodin. Přejeme si, aby se učení Církve o manželství a rodině – a zvláště příspěvek svatého Jana Pavla II. k tomuto tématu – stávaly stále známějšími a přijímanějšími.“

TS ČBK

Papež: Pěstujte úctu k Matce Boží skrze každodenní modlitbu růžence

Ve středu 13. května slavila Církev památku Panny Marie Fatimské, pod jejíž ochranu svěřil papež František svůj pontifikát. Petrův nástupce vyzval při generální audienci věřící, aby „znásobovali každodenní gesta úcty k Matce Boží a aby se jí připodobňovali“. „Svěťte jí vše, co jste a co máte,“ pokračoval papež, „a tak se vám podaří být nástrojem Božího milosrdenství a něhy pro členy vaší rodiny, vaše blízké a přátele.“

„Drazí mladí, naučte se pěstovat úctu k Matce Boží skrze každodenní modlitbu růžence, drazí nemocní, vnímejte Mariinu blízkost v hodině kříže a vy, drazí novomanželé, se k ní modlete, aby u vás doma nikdy nescházela láska a vzájemná úcta.“

K tomuto dni se také pojí 34. výročí atentátu na Jana Pavla II. Biskup portugalské diecéze Leira-Fatima mons. Augusto dos Santos Marto k tomu poznamenává: „Jan Pavel II. byl papežem Fatimy. Prostřednictvím různých okolností, možná dějinně prozřetelnostních, jakou byl onen atentát v roce 1981, opětovně objevil pravé fatimské poselství a přivedl k němu druhé. Několikrát Fatimu navštívil, čímž se dostala do srdce Církve. Po něm přišel Benedikt XVI., který prohlásil: ‚Ti, kdo se domnívají, že fatimské poselství se již vyčerpalo, se mýlí. Toto proroctví je dosud platné pro putování Církve ve světě.‘ A papež František mi řekl: ‚Rád bych jel do Fatimy na stoleté výročí zjevení.‘ Potom jsme mluvili o milosrdenství z hlediska fatimského poselství a o mimořádném Svatém roku milosrdenství, který na letošek vyhlásil.“

Ra Vat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Milí čtenáři, začínám psát tyto řádky o slavnosti Nanebevstoupení Páně. Pán Ježíš vystoupil před očima apoštolů do nebe a již se s ním nemůžeme viditelně setkat. Jeho odcházení je ale zároveň i přicházením v novém smyslu. V řeči na rozloučenou říká: „*Odcházím a zase k vám přijdu.*“ (Jan 14,28). Ježíš s námi zůstává jinými způsoby a jeho reálná duchovní přítomnost potrvá až do konce světa (srov. Mt 28,20).

Víme, proč Pán na nebe vstoupil. „*Prospěje vám, abych odešel. Když totiž neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám.*“ (Jan 16,7). Ježíš nám přislubuje Ducha Svatého, který je tím Přímluvcem – Utěшитelem. To je ten Duch pravdy, uvádějící do celé pravdy (Jan 16,13), a Duch lásky, skrze něhož je nám láska vylita do srdce (Řím 5,5).

Nacházíme se tedy pod působností Ducha Svatého. Jsme otevřeni jeho světlu a pomoci. Nyní před Letnicemi si vyprošujeme i nové vylití jeho darů. Jak důležitý je kontakt s tímto Παρακλητεμ (Přímluvcem, Utěшитelem). Veškerý náš pokrok po vertikále směrem k nebeskému království je jeho dílo.

Pán Ježíš bezprostředně před svým Nanebevstoupením dal učedníkům slib a úkol: „*Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc a budete mými svědky...*“ (Sk 1,8). Přislubuje nám Ducha Svatého a svěťuje nám poslání zvěstovat evangelium „... až na konec země“. A to je stále aktuální. Jako je aktuální Ježíšova reálná přítomnost, především eucharistická, jako jsou aktuální působnost a dary Ducha Svatého, tak také trvá naše misijní pověření svědčit o Kristu a jeho království.

Konkrétní možnost zapojit se do tohoto proudu apoštolského hlásání budeme mít první červnový týden v Praze při Dnech víry. Půjde o další z řady městských misí, jejímž cílem je představit víru a životní styl současných křesťanů lidem, kteří v Praze bydlí či pracují. Kéž při tom zvláště pocítujeme Pánovu blízkost a vedení. Přijď, Duchu Svatý.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

MANŽELSTVÍ JAKO SLAVNOST

Katecheze papeže Františka na generální audienci

V dalším díle úvah o původním Božím plánu s lidským párem muže a ženy se Svatý otec po zastavení u dvou vyprávění z knihy Geneze zaměřuje přímo k Ježíši.

Evangelista Jan na začátku svého evangelia podává příhodu ze svatby v Káně, na níž byli přítomni Panna Maria a Ježíš s prvními učedníky (srov. Jan 2,1–11). Ježíš byl na této svatbě nejenom přítomen, ale „zachránil tuto slavnost“ zázrakem proměnění vody ve víno! První ze zázračných znamení, kterým zjevil svoji slávu, tedy uskutečnil v souvislosti s manželstvím, a bylo to gesto velké sympatie ke vznikající rodině, gesto podnícené Mariinou mateřskou péčí. Vrací nás to ke knize Geneze, kde Bůh dokončuje stvoření mistrovským dílem muže a ženy. Ježíš začíná se svými zázraky právě zde u tohoto mistrovského díla, v manželství, na svatbě muže a ženy. Ježíš nás tak učí, že mistrovským dílem společnosti je rodina: milující se muž a žena! To je mistrovské dílo! Od času svatby v Káni se změnilo mnoho věcí, ale toto Kristovo „znamení“ obsahuje poselství stále platné.

Kultura prozatímnosti

Zdá se, že je dnes nesnadné mluvit o manželství jako o slavnosti, která se obnovuje během času v různých životních obdobích manželů. Vskutku je stále méně lidí, kteří uzavírají sňatek. Mladí se nechtějí ženit a vdávat, to je fakt. V mnoha zemích však stoupá počet rozvodů a klesá počet dětí. Těžkosti společného soužití manželů či rodiny vedou stále častěji a rychleji k rozpadu svazků a důsledky nesou především děti. Uvědomme si, že prvními oběťmi, největšími oběťmi, které nejvíce trpí rozvodem, jsou děti. Pokud odmalička zakoušíš, že manželství je svazkem „na dobu určitou“, nevědomky to tak bude i u tebe. Mnozí mladí skutečně nemají v plánu uzavírat neodvolatelný svazek a zakládat rodinu natrvalo. Myslím, že se musíme velice vážně zamyslet nad tím, proč se mnozí mladí

„necítí na manželství“. Je to kultura prozatímnosti, všechno je provizorní a zdá se, jako by neexistovalo nic definitivního.

Proč se ztrácí důvěra v rodinu?

To, že mladí odmítají sňatek, je jedna ze starostí, které dnes vyvstávají. Proč se nechtějí brát? Proč dávají často přednost

Juan de Flandes: Svatba v Káně (1496)
Foto: Flickr, Cea (CC BY 2.0)

Nebojme se pozvat Ježíše na svatbu, pozvat jej k sobě domů, aby byl s námi a opatroval rodinu. A nemějme strach pozvat také jeho matku Marii!

soužití či „redukované odpovědnosti“? Proč mají mnozí i mezi pokřtěnými malou důvěru v manželství a v rodinu? Je důležité snažit se to pochopit, pokud chceme, aby mladí mohli nacházet správnou cestu. Proč nemají důvěru v rodinu? Těžkosti nejsou jenom ekonomické povahy, ačkoli jsou opravdu vážné. Mnozí

se domnívají, že tato změna nastala v posledních desetiletích v důsledku emancipace ženy. Ani tento argument však neplatí, je falešný a nepravdivý. Je výrazem mužského šovinismu, který chce nad ženou neustále panovat. Děláme ostudu jako Adam, když se jej Bůh zeptal: „Proč jsi jedl plody z toho stromu?“ a on odpověděl: „Žena mi dala jíst. Žena je tedy vinná...“ Ubohá žena! Musíme ženy bránit!

Strach ze selhání

Ve skutečnosti takřka všichni muži i ženy chtějí stabilní citovou jistotu, solidní manželství a šťastnou rodinu. Rodina je na vrcholu oblíbenosti mezi mladými lidmi, ale ze strachu, že se spletou, na ni mnozí ani nepomýšlí, a přestože jsou křesťané, neuvažují o svátostném manželství, jedinečné a neopakovatelné smlouvě, která se stává svědectvím víry. Snad právě tento strach ze selhání je tou největší překážkou přijetí slov Krista, který přislubuje milost manželskému spojení a rodině.

Evangelium rodiny

Nejvíce přesvědčivým svědectvím o požehnání křesťanského manželství je dobrý život křesťanských manželů a rodiny. Není lepšího způsobu vyjádření krásy této svátosti! Bohem posvěcené manželství chrání onen svazek muže a ženy, který Bůh požehnal již na počátku stvoření, a je zdrojem pokoje a dobra po celý manželský a rodinný život. Tato velká důstojnost svazku muže a ženy v prvních dobách křesťanství vedla například k odstranění nešvaru, který byl tehdy považován za zcela normální, totiž práva manželů rozejít se s manželkou, a to z pohnutek naprosto lichých a ponižujících. Evangelium rodiny, evangelium, které právě tuto svátost zvěstuje, překonalo tuto zavedenou kulturu rozvodu.

Křesťanský zárodek radikální rovnosti manželů musí dnes přinést nové plody. Svědectví o sociální důstojnosti manželství se stane přesvědčivým právě touto cestou, tedy přítažlivým svědectvím vzájemnosti a komplementarity mezi nimi.

Proto musíme jako křesťané v tomto ohledu požadovat více. Například: rozhodně podporovat právo na rovnou mzdu za tutéž práci. Proč by mělo být samozřejmé, že ženy vydělávají méně než

muži? Nikoli! Mají tatáž práva. Nerovnost je zjevný skandál! A zároveň uznávat, že mateřství ženy a otcovství muže jsou vždycky cenným bohatstvím, které slouží především dětem. Rovněž tak ctinnost pohostinnosti křesťanských rodin dostává dnes zásadní význam, zvláště v situacích chudoby, degradace a násilí v rodině.

Drazí bratři a sestry, nemějme strach pozvat Ježíše na svatbu, pozvat jej k sobě domů, aby byl s námi a opatroval rodi-

nu. A nemějme strach pozvat také jeho matku Marii! Křesťané, kteří se berou v Pánu, jsou proměňováni na účinné znamení Boží lásky. Křesťané neuzavírají sňatek pouze kvůli sobě, ale berou se v Pánu k užítku celého společenství, celé společnosti.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

ZA RODINU

Biskupové střední a východní Evropy dostali svému úkolu. Ve chvíli zkoušky nezklamali. V okamžiku, kdy z Německa, Švýcarska či Lucemburska přicházejí skandální požadavky, aby se Církev přizpůsobila realitě sexuálního života svých věřících, ať je jakákoli, biskupové z naší části kontinentu vybízejí k plnému přijetí a šíření učení Církve o manželství a rodině, včetně toho, co do něj vnesl svatý Jan Pavel II.

V několika větách se biskupové vyrovnávají s dnes panující demagogií kolem otázky milosrdenství: „Osvobozující pravda a milosrdenství spolu tvoří organickou jednotu, v níž se zrcadí Boží tvář. Milosrdenství je neoddělitelné od osvobozující pravdy o člověku a jeho přirozenosti. Stará moudrost říká, že svět existuje jen díky tomu, že milosrdenství je spojené se spravedlností. Kdyby byl Bůh pouze spravedlivý, musel by nás všechny zničit. Kdyby byl Bůh pouze milosrdný, lidstvo by se zničilo samo.“

Prohlášení biskupů střední a východní Evropy je plodem jejich setkání, které proběhlo v minulém týdnu v Bratislavě. Ze stejného důvodu zasedali také afričtí biskupové. Také oni jsou rozhodnutí hájit rodinu na příští synodě. Jejich svědectví je o to cennější, že se museli veřejně postavit proti svým sponzorům. Jak v Africe, tak i v naší části Evropy čerpají katolíci do značné míry z materiální pomoci bohaté německé církve.

Odpor proti rezignaci na slova Evangelia narůstá. Pět set kněží ve Velké

Giotto di Bondone: Čistota (1320)
Foto: Flickr, alarcowa (CC BY-NC-ND 2.0)

Není možné přizpůsobovat učení Církve očekáváním našich sekularizovaných zemí, ani akceptovat povrchní křesťanství.

Británii podepsalo v této věci otevřený dopis svým biskupům. Podpořili je také kněží ze Spojených států. Kardinál Müller, prefekt Kongregace pro nauku víry, odpovídá na otázky reportérů, kteří si u něj podávají dveře, aby prostřednictvím různých médií vzkazoval do všech koutů světa, že změna učení Církve není možná. V rozhovoru pro francouzský týdeník *La Vie* přiznal, že kompromis navrhaný liberálními hierarchy by byl nejsnazším řešením pro všechny. Na kompromis však nemáme právo.

„Není možné přizpůsobovat učení Církve očekáváním našich sekularizovaných zemí, ani akceptovat povrchní křesťanství, které se rozmohlo v mnoha evropských zemích,“ řekl kardinál Müller.

Dobré myslí je kardinál George Pell, bývalý arcibiskup australského Melbourne a v současnosti reformátor vatikánských financí a člen Kardinálské rady. Ujišťuje o tom, že synoda učení Církve o rodině měnit nebude. Slova Písma svatého a Pána Ježíše samotného jsou totiž až příliš jasná.

K odhodlanému setrvání při učení Písma svatého vyzval nedávno také P. Philip Bochanski, ředitel mezinárodní sítě pro pastorační homosexuálů Courage International. Biskupům a církevním kruhům požadujícím otevřenost pro gaye připomíná, že Církev už vypracovala osvědčenou formu pastorační homosexuálů. Ta se musí zakládat na připravenosti přijmout Boží slovo jako pravidlo života. Výsledky jsou překvapivé. „Čím více se takový člověk svěří Bohu a jeho vůli, tím více se stává tím, k čemu ho Bůh stvořil. Čím více se mu svěří, tím se stává svobodnější k tomu, aby vykročil na cestu vedoucí ke skutečnému štěstí,“ říká americký oratorián a zároveň varuje před sváděním homosexuálů líbivými slogany.

Krzysztof Bronk

*Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista*

OSOBNÍ ZKUŠENOST PAPEŽE FRANTIŠKA

Každý papež vnáší do svého úřadu zkušenost svého života a své rodiny. Zkušenost nám připomíná, odkud přicházíme a jak vidíme svou pozici ve světě. To se týká všech, a tedy i papeže Františka.

Od svého zvolení projevuje papež solidaritu s chudými a s přistěhovalci. Jistěže by tuto solidaritu měl projevovat každý papež, protože je silným prvkem katolického sociálního učení, ale u papeže Františka tento důraz zřetelně souvisí s jeho životní historií.

Papež nikdy neopomíná důraz na solidaritu s přistěhovalci. Mluví o „dramatické a často tragické migraci tisíců lidí, kteří prchají před válkou a bídou“; proto podle něho mají evropské církve „povinnost spolupracovat na solidaritě a přijímání cizinců“.

Jeho přesvědčení má osobní kořeny. Ty začínají rokem 1920 v severoitalském Piemontu. První světová válka zanechala Itálii v bankrotu a chaosu, jež přichystaly cestu fašistickému hnutí Benita Mussoliniho. Tehdy se mnoho Italů rozhodlo odejít. Mnozí zvolili Argentinu, která měla ve dvacátých letech vyšší životní

úroveň než jiné evropské země. Na cestu se vydali i dva Bergogliovi prastrýci, kteří v Argentině založili prosperující dlaždičskou firmu v Buenos Aires. Františkův dědeček Giovanni Angelo Bergoglio se v roce 1927 rozhodl k nim připojit. Vypravil se do Nového světa s manželkou Rosou Margaritou Vasallo di Bergoglio a jejich šesti dětmi.

Na začátku šlo všechno dobře. Giovanni se připojil ke svým bratrům a firma vzkvétala. Ale v roce 1929 zasáhla Argentinu krize, takže se Giovanni a Rosa museli přestěhovat do skromnějšího domova v Buenos Aires.

Františkův otec Mario José Bergoglio vystudoval ekonomii v Itálii a podporoval rodinu skromným výdělkem z prodeje jízdních kol. Oženil se s Reginou Marií Sivori, narozenou v Argentině v jiné přistěhovalcké rodině z Piemontu. Usadili se ve čtvrti Flores, kde se v roce 1936 narodil František jako první z pěti dětí.

Jaký je dopad této historie na Františkovo myšlení?

Vidí se jako syn přistěhovalců. Když mluví o jejich lidské důstojnosti, o tom,

že by přistěhovalci měli být spíše vítáni než vylučováni, není to pro něho pouze věc sociální spravedlnosti, ale také úcta k jeho předkům.

Má zkušenost s nejistotou trhu. Slychal od svých příbuzných, jak může být stabilita rodiny ohrožena velkými ekonomickými silami, jimž obyčejní lidé nerozumějí a jež nemohou kontrolovat.

Když tedy mluví o „divokém kapitalismu“ a požaduje, aby veřejné autority zajišťovaly chod hospodářství pro obecné dobro, má to pro něho osobní dimenzi.

Zkušenost jeho rodiny se opírá o širší zkušenost argentinské i latinskoamerické situace. Zažil ekonomické zhroucení Argentiny v devadesátých letech a viděl, kolik Latinoameričanů se vydalo za lepším životem jako imigranti. Jeho osobní historie má svou váhu.

Je to podobné jako příběh Jana Pavla II., jehož zásadní opozice proti komunismu odrážela jeho chápání sebe sama jako syna Polska; podobně je papež František zaujat pro chudáky a přistěhovalce.

John L. Allen Jr., *CruX*
Přeložila Michaela Freiová

PAPEŽ FATIMY

Ctihodný Pius XII.

13. květen 1917 ve Fatimě a Římě

Je 13. květen léta Páně 1917. V jednom zapadlém a neznámém koutě Evropy, v Údolí míru – *Cova da Iria* – v blízkosti portugalské vesnice Fatimy, se třem prostým pasáčkům, Lucii, Hyacintě a Františkovi, poprvé zjevuje Panna Maria.

Téhož den, avšak v centru Evropy, v centru křesťanstva, v Římě, v Sixtinské kapli, papež Benedikt XV. za účasti nemálo kardinálů, biskupů, prelátů, kněží, diplomatů a římského patriarchátu svě-

tí na biskupa Mons. Eugenia Pacelliho, tj. budoucího papeže Pia XII., který byl jmenován novým apoštolským nunciem v Bavorsku. Benedikt XV. pokládá úřad bavorského nuncia za tak důležitý a má Mons. Pacelliho v takové vážnosti, že se on sám ujímá tohoto slavnostního obřadu.

Boží prozřetelnost, která řídí běh lidských dějin, tak chtěla nerozlučně spojit Pannu Marii Fatimskou a papeže Pia XII., podobně jako ji chtěla stejně nerozlučně spojit s papežem Janem Pavlem II., na ně-

hož byl spáchán atentát právě o svátku Panny Marie Fatimské, 13. května 1981. Sám Pius XII. poukáže později na toto spojení a řekne: „*Jako by nejmilosrdnější Paní nám chtěla ukázat, že v bouřích naší doby, uprostřed jedné z největších krizí světových dějin, se máme nechat stále zaštiťovat, chránit a vést mateřskou a láskyplnou pomocí Velké vítězky všech Božích bitev.*“

Pius XII., zvaný *Pastor angelicus* – *Andělský pastýř*, bývá také někdy nazýván *papežem Fatimy*, a to plným právem, ne-

boť to byl právě on, kdo výrazně přispěl k tomu, aby se fatimské zjevení stalo celosvětovou záležitostí: nejvíce zřejmě svým rozhodnutím, že fatimská svatyně bude místem, kde se v říjnu 1951 uzavře jubilejní rok 1950. Při té příležitosti byla ve Fatimě také postavena socha Pia XII., která dodnes připomíná jeho pouto s Fatimou.

Papežem uprostřed velké krize světových dějin

Vraťme se však zpátky do roku 1917: Při třetím zjevení 13. července zjevila Panna Maria fatimským dětem tři tajemství: první o pekle, třetí – odhalené Janem Pavlem II. v roce 2000 – o velkém pronásledování Církve ve 20. století a o atentátu na papeže a mezi nimi druhé tajemství, kde hovořila o účtě k svému Neposkvrněnému Srdci a také sdělila proroctví o druhé světové válce a o rozšíření bludů Ruska. „*Válka se schyluje ke konci*,“ řekla přímo Panna Maria, a měla tím na mysli první světovou válku. Pak pokračovala: „*Nepřestanou-li však urážet Boha, začne během pontifikátu Pia XI. jiná, ještě horší. [...] Budou-li přijaty moje požadavky, Rusko se obrátí a bude mír; když se tak nestane, rozšíří bludy po světě a bude podněcovat války a pronásledování Církve.*“

Pius XII. se stává papežem v roce 1939: stává se tedy a je nástupcem svatého Petra a viditelnou hlavou Církve v době, kdy se tato Mariina proroctví naplnila a naplňují. Jeho posláním papeže tak probíhá v době druhé světové války a následné studené války: v době nacistického novopohanství; v době, kdy Rusko rozšíří své komunistické bludy do mnoha zemí Evropy; v době postupující sekularizace západní Evropy, zkrátka – podle slov samotného Pia XII., která jsme si před chvílí citovali – „*uprostřed jedné z největších krizí světových dějin*“.

Zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie v roce 1942

Jak papež Pius XII. na tuto nesmírnou krizi reaguje? Tím, že svěříme záležitosti Církve a světa Panně Marii a velmi podporuje mariánskou úctu a lásku. Koná tak zvláště prostřednictvím toho, co samotná Panna Maria ve Fatimě tak naléhavě doporučovala, totiž prostřednictvím zasvěcení jejímu Neposkvrněnému Srdci.

Nejprve tak učiní na konci října roku 1942, kdy se slaví 25. výročí fatimského zjevení. Tehdy opravdové moře poutníků, které se shromáždilo ve Fatimě, naslouchá v tichosti a mnohdy na kolenu rozhlasovému poselství Pia XII. Na jeho konci papež, veden Duchem Svatým, zasvětil lidstvo a zvláště tím, i když skrytým způsobem Rusko Neposkvrněnému Srd-

Ctihodný Pius XII. Foto: Wikimedia Commons

V bouřích naší doby se máme nechat stále chránit a vést mateřskou a láskyplnou pomocí Velké vítězky všech Božích bitev.

ci Panny Marie. Toto zasvěcení pak slavnostně opakuje ve velechrámu svatého Petra v Římě o slavnosti Neposkvrněného počtí Panny Marie 8. prosince téhož roku 1942. Připomeňme si alespoň některá slova tohoto zasvěcení: „*Tobě, tvému Neposkvrněnému Srdci, se svěřujeme a zasvěcujeme v této truchlivé hodině lidských dějin. Činíme tak ve spojení nejen se svatou Církví, tajemným Tělem tvého Ježíše, s Církví, která trpí a krvácí na tolika stranách a tolikým způsobem je sužována, nýbrž i ve spojení s celým světem, jenž se rozdrásán hlubokými nesváry, vzplanul v požár záští a padl za oběť svých vlast-*

ních nepravostí.“ Nyní ona skrytá prosba za Rusko: „*Uděl mír narodům, které blud či nesvár odloučil, zejména těm, které projevují tobě zvláštní náklonnost a u nichž nebylo přibýtku, kde by na čestném místě netrůnil tvůj úctyhodný obraz, dnes snad ukrytý a uchovaný pro lepší doby! Uděl jim mír a přiveď je do jediného ovčince Kristova, v němž je jediný a pravý Pastýř!*“

Zasvěcení Ruska v roce 1952

O deset let později, o slavnosti svatých Cyrila a Metoděje roku 1952, papež Pius XII. toto zasvěcení zopakuje. Tentokrát výslovně zmíní národy Ruska: „*nyní zvláštním způsobem zasvěcujeme všechny národy Ruska Neposkvrněnému Srdci*“. Vždyť tak učinil u příležitosti apoštolského listu, který adresoval všem národům Ruska a v němž tyto národy ujišťoval, že jsou stále přítomny v jeho srdci. To nebyla nějaká zbožná fráze, ale velmi upřímná slova. Známy a svatý polský primas, kardinál Wyszyński, vzpomíná, jak se v roce 1957 setkal s Piem XII. po svém propuštění z vězení. Papež uprostřed rozhovoru odešel do zadní části místnosti a tam zůstal pět minut nehybný, hlavu ukrytou v rukách. Když se k němu kardinál Wyszyński přiblížil, zjistil, že papež pláče a z ostychu svůj pláč skrývá. Byl dojat tím, co mu předtím kardinál vylíčil: těžkou situací Církve v Polsku a zvláště situací vězňů. A jistě obdobné city naplňovaly ušlechtilé, čisté a citlivé srdce Pia XII., když národům Ruska adresoval následná slova, jimiž také reagoval na pomluvy sovětské propagandy, že nenávidí Rusko: „*Objasnili jsme a odsoudili tyto lži [totiž lži komunismu], které se často představují pod falešným zdáním pravdy, právě proto, že cítíme vůči vám otcovskou lásku a hledáme vaše dobro. Máme totiž pevnou jistotu, že vám z těchto omylů mohou vyplývat jen obrovské škody, protože nejenom odnímají vašim duším ono nadpřirozené světlo a ony nejvyšší útěchy, které pocházejí ze zbožnosti a úcty k Bohu, ale zbavují vás také lidské důstojnosti a spravedlivé svobody náležející občanům.*“

Korunování sochy Panny Marie a sluneční zázrak

Papež Pius XII., papež Fatimy! Byl to také tento papež, který rukama svého legáta 13. května 1946 korunoval ve Fatimě mi-

lostnou sochu Panny Marie nádhernou korunou s mnoha brilianty a drahými kameny, kterou nechaly ze svých šperků vyhotovit portugalské ženy na poděkování za to, že Portugalsko zůstalo uchováno před hrůzami druhé světové války. Je to ona koruna, do níž pak Jan Pavel II. nechá umístit kulku, která ho při atentátu v roce 1981 zasáhla, ale díky vedení mateřské ruky Panny Marie Fatimské neusmrtila.

Při posledním fatimském zjevení 13. října 1917 došlo ke slunečnímu zázrazku: slunce se točilo kolem své osy a poskakovalo. Papeži Piu XII. se dostalo vidění téhož slunečního zázrazku v souvislosti s vyhlášením dogmatu o Nane-

bevzetí Panny Marie: poprvé dva dny před slavnostním vyhlášením dogmatu, tj. 30. října 1950, podruhé 31. října, po třetí 1. listopadu, tedy v den samotného vyhlášení dogmatu, a naposledy na konci oktávy slavnosti, 8. listopadu.

Podstata zasvěcení Srdci Panny Marie

Co říci na závěr? Papež Pius XII. – stejně jako Panna Maria Fatimská – viděl lék na bolesti osobní i na bolesti doby v zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Osobně vyzýval k zasvěcení diecézí, farností a rodin. Připomínal však, že toto zasvěcení „*předpokládá úplný dar*

sebe samého pro celý život i pro věčnost. Dar ne pouhé slovní formulace či pouhého citu, nýbrž účinný, který se ověřuje podle intenzity křesťanského a mariánského života, apoštolského života [...] ze spontánního překypování bohatého vnitřního života, který se rozlévá do všech vnějších skutků poctivé zbožnosti, bohoocty, lásky a píle.“

„Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí!“

P. Štěpán Maria Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Maria M. Filip OP, Th.D., vyučující na CMTF UP a na Angeliku v Římě

SETRVAT V KRISTOVĚ PRAVDĚ O SVÁTOSTNÉM MANŽELSTVÍ

Přednáška kardinála Burkea pro organizaci Voice of the Family v Chesteru

V druhé části své přednášky pojednává kardinál Burke o tom, jakou roli má dosvědčování pravdy o rodině a manželství a hlásání evangelia života v nové evangelizaci.

Rozhodující úloha rodiny v nové evangelizaci

Velká výzva, jíž čelí celá Církev, se týká zejména Církve v první buňce jejího života – v rodině. Je to výzva, kterou papež Jan Pavel II. popsal ve svém apoštolském listu „*Na závěr jubilejního roku 2000*“, jako „*vysokou míru běžného křesťanského života*“.¹ Papež Jan Pavel II. nás učil výjimečné povaze našeho běžného života, protože ten se žije v Kristu, a proto v nás vytváří neporovnatelnou krásu svatosti.

Prohlásil: „*Cesty svatosti jsou různé a uzpůsobené povolání každého člověka. Děkuji Pánu, že mi v posledních letech dopřál blahorečit a kanonizovat mnoho křesťanů, mezi nimi mnoho laiků, kteří se posvěcovali v těch nejobyčejnějších okolnostech všedního života. Nastal čas, kdy je třeba všem pokřtěným přesvědčivě předložit tuto „vysokou míru“ běžného křesťanského života: tímto směrem musí*

vést život celého křesťanského společenství a křesťanských rodin.“²

Když dnešní kultura uvidí v křesťanských rodinách ovoce každodenní proměny života, skrze ni členové rodiny usilují o „*vysokou míru běžného křesťanského života*“, objeví velké tajemství běžného života, který Bůh denně zahrnuje svou nekonečnou a nezměrnou láskou. „*Obnovovat všude křesťanskou podstatu lidské společnosti*“ je možné pouze obnovením „*křesťanské podstaty církevních obcí*“, které začíná pro každého v jeho rodině, doma.³

Papež Jan Pavel II. nás učil, že cesta k naplnění výzvy „*vysoké míry běžného křesťanského života*“ je „*odvozena z evangelia a živé tradice*“.⁴ Připomínal nám, že je to tentýž program křesťanského života, jaký byl v Církvi vždy, program svatosti života.⁵ Ve své posynodální apoštolské exhortaci *Familiaris consortio* z roku 1981

prohlásil, že „*křesťanská rodina je první společenství, které má za úkol hlásat evangelium dospívající lidské osobnosti a dovést ji postupnou výchovou a katechezí k plné lidské a křesťanské zralosti*“.⁶

Všímá si, jak často jsou manželství a rodina v naší době napadány, a zdůrazňuje, jak je důležité dosvědčovat pravdu o manželství a rodině, tak aby rodina mohla evangelizovat celou společnost. Upozorňuje: „*V přítomném dějinném okamžiku, kdy je rodina cílem útoku četných sil, které se snaží ji rozbít nebo alespoň zdeformovat, je si Církev dobře vědoma, že blaho společnosti i její vlastní je úzce spjato s příznivou rodinnou situací. Tím silněji a naléhavěji pociťuje své poslání hlásat všem, jaký má Bůh plán s manželstvím a s rodinou, aby jim zajistila plnou životnost a lidský i křesťanský rozvoj, a tak prospěla k obnově společnosti a Božího lidu.*“⁷

Církev uznává nezastupitelnou evangelizační sílu rodiny v celé společnosti, a je proto tím více pobízena, aby střežila a podporovala pravdu o manželském a rodinném životě. V mé vlasti, a možná i zde, převažuje fenomén sekularizace. Existují však stále ještě katolické rodiny s hlubokou náboženskou vírou, jež jsou si nablízku a tvoří určité společenské a duchovní bratrství. Všichni z nás, bez ohledu na naše postavení, bychom měli podporovat solidaritu mezi rodinami, které se snaží neporušeně předávat živou víru.

V našem křesťanském svědectví a apoštolátu musíme věnovat zvláštní pozornost posvěcování manželství, věrnosti, nerozlučitelnosti a plodnosti manželského života. Katolický rodinný život je v dnešní společnosti jistě znamením protikladu. Musíme povzbuzovat katolické manželské páry, aby podávaly svědectví o pravdě o manželství a rodině, které naše kultura tak velice potřebuje. Musíme pomáhat křesťanským rodinám, aby byly rodinnou církví, podle starobylého popisu prvním místem, kde se katolická víra učí, slaví a žije. Celá Církev musí pomáhat rodičům žít šlechetně a věrně jejich povolání k manželství. Musíme být obzvláště pozorní k rodinám, které se ocitly v nesnázi, aby i ve svém trápení mohly zakoušet milost jednoty a pokoje Svaté Rodiny nazaretské.

Papež Jan Pavel II. ve své apoštolské exhortaci *Familiaris consortio* zdůraznil nezastupitelnou službu rodiny v nové evangelizaci. Když citoval učení svého předchůdce papeže Pavla VI. o evangelizaci,⁸ prohlásil: „V té míře, v jaké křesťanská rodina přijímá evangelium a zraje ve víře, stává se společenstvím evangelium hlásající. Pavel VI. o tom řekl: ‚Rodina stejně jako Církev se má stát prostředím, v němž se evangelium předává a z něhož evangelium vyzařuje. Proto také v rodině, která si je vědoma svého poslání, všechny její složky a rysy evangelizují a zároveň jsou i evangelizovány. Rodiče nejen učí své děti evangelium, ale i sami zakoušejí vliv evangelia, dětmi niterně prožitého. Taková rodina se stává hlasatelkou evangelia i jiným rodinám a celému prostředí, ve kterém žije.‘“⁹

Je zřejmé, že pokud se nová evangelizace neuskutečňuje v manželství, v ro-

dině, pak se neuskuteční ani v Církvi ani v celé společnosti. Stejně tak manželství proměněná evangeliem jsou prvním a nejmocnějším nástrojem transformace společnosti působením evangelia.

Svědectví rodiny je proto středem nové evangelizace. Když se *Katechismus katolické církve* odvolává na učení Druhého vatikánského koncilu o rodině „jako rodinné církvi“, nebo malé církvi (*ecclesiola*),¹⁰ prohlašuje: „V současné době ve světě, který je často odcizený,

Vitřák v kostele Panny Marie Vítězné v Londýně
Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Obnovovat křesťanskou podstatu lidské společnosti je možné pouze obnovením křesťanské podstaty církevních obcí, které začíná ve vlastní rodině, doma.

ba nepřátelský vůči víře, mají věřící rodiny základní důležitost jako ohniska živé a vyzařující víry. Proto Druhý vatikánský koncil použil starobylého výrazu a nazval rodinu ‚rodinná církev‘ (*ecclesia domestica*). A v lůně rodiny ‚mají být rodiče slovem i příkladem prvními hlasateli víry pro své děti a v každém z nich mají podporovat jeho vlastní povolání, zvláště pozorně však duchovní povolání.‘“¹¹

Evangelizační síla manželství a rodiny spočívá v prvořadě povinnosti rodičů pomáhat svým dětem poznat jejich životní povolání a přijmout je nerozděleným

srdcem. Základní evangelizující síla rodičů ve vztahu k povolání k manželství je evidentní.

Jádrem manželství a rodinného života jsou bohoslužba a modlitba, které formují každý aspekt života. Bohoslužba, nejvyšší a nejdokonalejší vyjádření našeho života v Kristu, je středem rodinného života. V bohoslužbě a v modlitbě dostává rodina sílu evangelizovat a zároveň evangelizuje svět nejpůsobivěji. *Katechismus katolické církve* opět odkazuje na učení Druhého vatikánského koncilu a prohlašuje: „Otec rodiny, matka, děti, všichni členové rodiny vykonávají přednostním způsobem křesťanské povolání ‚přijímáním svátostí, modlitbou a děkováním, svědectvím svatého života, odříkáním a činorodou láskou.‘ Rodina je tak první školou křesťanského života a ‚školou bohatěji rozvinutého lidství.‘ Zde se učí vytrvalosti v práci i radosti z ní, učí se bratrské lásce, velkodušně odpouštět a především uctívat Boha prostřednictvím modlitby a oběti vlastního života.“¹²

Rodina prožívá svou nejhlubší podstatu, když se modlí, zvláště při bohoslužbě. Z modlitby a bohoslužby pramení každý aspekt osobního života všech členů rodiny. Modlitbou a bohoslužbou představuje rodina živého Krista v Církvi nejpůsobivěji, a tak přitahuje mnoho dalších rodin ke Kristu a jeho Církvi.

Podstatná role evangelia života v nové evangelizaci

Jedním z důležitých plodů modlitby a bohoslužby v rodině je svědectví o evangeliu života. Papež Jan Pavel II. nás učil, jak důležité pro novou evangelizaci je hlásání evangelia života a jak je rodina prvním místem, kde se evangelium hlásá. Problém sekularizace je tak vážný, že mnozí už nechápou život jako dar od Boha, a proto už nerespektují nedotknutelnou posvátnost lidského života, stvořeného k obrazu a podobě Boha¹³ a vykoupeného Nejdražší krví Boha, vtěleného Syna.¹⁴ Ústřední a nezastupitelná služba rodiny v nové evangelizaci je nejzřetelnější ve vztahu k lidskému životu.

Základním místem hlásání evangelia života je rodina, v níž se dětem dostává svědectví o evangeliu života ve vztahu jejich rodičů k sobě navzájem a ve vztahu

rodičů k nim. Takové svědectví se týká nejen počátku lidského života ve správném pochopení a žití lidské sexuality, ale také konce života v přijetí lidského utrpení jako způsobu nepodmíněné lásky k ostatním, podle učení našeho Pána tak, jak to svatý Pavel vyjádřil v první kapitole listu Kolosanům.¹⁵

Evangelium života je nedílnou součástí duchovní bohoslužby uprostřed rodiny. Když rodiče a děti pozvedají svá srdce k Božímu srdci, jsou očišťováni a posilováni, aby své vzájemné vztahy prožívali v čisté a nesobecké lásce. Papež Jan Pavel II. to jasně vyjádřil ve své encyklice *Evangelium vitae*: „Jakožto duchovní bohoslužba, která je Bohu milá (srov. Řím 12,1), má se slavení *evangelia života* uskutečňovat především v *každodenním životě*, kde se projevuje láskou k druhým a darováním sebe sama. V tomto duchu se naše existence stane opravdovým a uvědomělým přijetím daru života a upřímnou a vděčnou chválou Boha, který nám takový dar udělil. To se již uskutečňuje v mnoha názacích darování, často nepozorovaného a skrytého, jehož účastníky jsou muži a ženy, děti i dospělí, mládež i starci, zdraví i nemocní.“¹⁶

V článku 92 encykliky papež Jan Pavel II. rozsáhle pojednává o tom, co nazývá „*rozhodující zodpovědnost*“ rodiny hlásat evangelium života.¹⁷ Naznačuje závažnou úlohu rodiny nejen učit přijímat nový lidský život, ale také učit o významu utrpení a smrti. Uvádí, že „rodina je povolána k tomu, aby plnila svou speciální úlohu v celém rozmezí života, od narození až do smrti“.¹⁸

Nová evangelizace o lidském životě a integritě manželského aktu

Je nutné objasnit vztah mezi novou evangelizací týkající se lidského života a praktikování čistoty, neposkvrněnosti a skromnosti. Úcta k lidskému životu souvisí podstatně s úctou k integritě manželství a rodiny. Napadání nevinného a bezbranného života nenarozených má svůj původ v mylném pohledu na lidskou sexualitu, který se pokouší mechanickými nebo chemickými prostředky vyloučit ve své podstatě prokreativní charakter manželského aktu. Tento mylný názor tvrdí, že uměle pozměněný

akt si zachovává svou integritu, je stále sjednocující a láskyplný, ačkoli jeho prokreativní charakter byl radikálně narušen. Ve skutečnosti není sjednocující, protože jeden nebo oba partneři se sobě navzájem neodevzdávají, což je podstatou manželského spojení. Takzvaná „antikoncepční mentalita“ je v podstatě proti životu. Mnohé formy tzv. antikoncepce

Křesťanské manželství je prvořadým místem nové evangelizace. Zdravý rodinný život promění naši společnost. Bez něho se proměna nemůže uskutečnit.

Vitřaž v kostele svatě Kateřiny Sienské v New Yorku.
Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

jsou ve skutečnosti abortivní, neboť ničí život, který už byl počat a začal se vyvíjet.

Papež Pavel VI. odvážně poznamenal, že manipulace manželským aktem vedla k mnoha formám násilí proti manželství a rodinnému životu.¹⁹ Šířením antikoncepční mentality, zvláště mezi mládeží, se na lidskou sexualitu už nepohlíží jako na dar od Boha, který spojuje muže a ženu poutem celoživotní a věrné lásky, ale spíše jako na nástroj osobního uspokojení.²⁰ Když se sexuální spojení ve své

podstatě už nechápe jako prokreativní, je lidská sexualita zneužita způsobu, jež jsou hluboce škodlivé a vskutku zhoubné pro jednotlivce i pro společnost samu. Stačí jen pomyslet na devastaci, kterou v našem světě denně způsobuje multibiliondolarový průmysl pornografie nebo neuvěřitelně agresivní homosexuální agenda, jež může mít za následek jen hluboké neštěstí, a dokonce zoufalství postižených, a zkázu společnosti, jak se to už v historii stalo. Základem pro transformaci západní kultury je hlásání plně pravdy o manželském spojení a náprava antikoncepčního myšlení, jež se bojí života a plodnosti.

Zmatení významu lidské sexuality v dnešní společnosti působí hluboké osobní neštěstí, které často vede až k rozpadu rodiny, zkaženosti dětí a mládeže a nakonec k zničení sebe sama. Nezřízený sexuální život a sexuální život mimo manželství, nepřetržitě a přesvědčivě médii šířené falešné informace o tom, kdo jako žena a muž jsme, jsou znaky naléhavé potřeby nové evangelizace. Musíme svědčit o rozdílných darech pro muže a ženu, kteří mají sloužit Bohu a jeho svatému lidu prostřednictvím neposkvrněného života. Křesťanské manželství je prvořadým místem tohoto důležitého svědectví. Zdravý rodinný život promění naši společnost. Bez něho se proměna nemůže uskutečnit.

Papež Benedikt XVI. se ve své encyklice *Caritas in veritate* odvolává na encykliku papeže Pavla VI. *Humanae vitae* a podtrhuje její význam „pro vytyčení plně lidského smyslu rozvoje, jak jej pojímá Církev.“²¹ Papež Benedikt XVI. jasně říká, že nauka encykliky *Humanae vitae* není jen záležitostí „individuální morálky“: „Encyklika *Humanae vitae* ukazuje na silné propojení existující mezi etikou života a sociální etikou, čímž učitelství úřad Církve otevřel téma, které bylo postupně formulováno v řadě dalších dokumentů, naposledy v encyklice *Evangelium vitae* Jana Pavla II.“²²

Papež Benedikt XVI. objasnil, jaký zásadní podíl na vývoji člověka má správné pochopení lidské sexuality.

Když pojednával o otázce plodnosti, zdůraznil důležitost správného pochopení lidské sexuality, manželství a rodiny. Napsal: „Církev, již leží na srdci opravdový rozvoj člověka, naléhavě doporučuje

plnou úctou k lidským hodnotám, což platí i pro oblast sexuality. Sexualitu nelze redukovat na prostý hédonismus a zábavu: obdobně není možno sexuální výchovu redukovat na technický návod, jehož jediným účelem je ochrana dotyčných osob před případnou nákazou či „rizikem“ početí. Znamenalo by to ochuzovat a opomíjet hluboký význam sexuality, význam, který naopak musí uznat a odpovědně přijímat jak jednotlivci, tak komunita.²³

Obnovení úcty k integritě manželského aktu je zásadní pro budoucnost západní kultury, pro pokrok v kultuře života. Podle slov papeže Benedikta XVI. je nutné „předkládat budoucím generacím krásu rodiny a manželství, i skutečnost, že tyto instituce jsou v souladu s nehlubšími požadavky srdce i s důstojností lidské osoby“.²⁴ V souvislosti s tím papež poznamenává, že „státy jsou povolány zavádět politiku prosazující centrální postavení a integritu rodiny, jež je založena na manželství mezi mužem a ženou, první a životodárné buňce společnosti, a starat se o její ekonomické a finanční problémy s ohledem na její vztahovou podstatu“.²⁵

V zájmu naší mládeže musíme věnovat zvláštní pozornost výchově, jež je zásadním vyjádřením naší kultury. Dobří rodiče i spoluobčané musí pozorně sledovat školní osnovy, jimiž se školy řídí, i život ve školách, aby zajistili, že jejich děti, naše děti budou vychovávány podle lidských a křesťanských hodnot a nebyly deformovány zmatenými a mylnými indoktrinacemi ohledně nejzákladnějších pravd o lidském životě a rodině, jež by vedly k otroctví hříchu, a tedy hlubokému neštěstí, a k zničení kultury. Dnes si například s lítostí uvědomujeme potřebu mluvit o „tradičním manželství“, jako by existovala ještě nějaká jiná forma manželství. Existuje jen jedna forma manželství, kterou nám dal Bůh od stvoření a kterou Kristus vykoupil svým utrpením a smrtí.

Učme také naše děti a mládež, co to znamená setrvat v pravdě o věrné a trvalé smlouvě lásky v manželském životě, tak jak to Bůh předurčil od počátku. V životě svatých manželských párů vidíme, jak se v nich odráží nádhera pravdy o spojení jednoho muže a jedné ženy ve věrné, trvalé a plodné lásce. Učme zvláště slovy našeho Pána, která odpověděl farizeům,

když ho zkoušeli otázkou o možnosti rozvodu. Náš Pán jim odpověděl poučením o dodržování věčného zákona, podle kterého Bůh stvořil muže a ženu: „Nečetli jste v Písmu, že Stvořitel na začátku učinil lidi jako muže a ženu a prohlásil: ‚Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své ženě a ti dva budou budou jeden člověk?‘ Už tedy nejsou dva, ale jeden. Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“²⁶

Když se jeho učedníci ptali na požadavek Božího zákona pro ženaté, náš Pán odpověděl, že při povolání k manželskému životu uděluje Bůh milost žít ve věrné, trvalé a plodné lásce: „Všichni to nechápou, jenom ti, kterým je to dáno.“²⁷

Rodiny na sebe musí vzít odpovědnost za přeměnu společnosti. Jinak se stanou první obětí zla, jež se dnes ve společnosti šíří.

Při prosazování úcty k nedotknutelné důstojnosti nevinného lidského života a k integritě manželství a rodiny se také musí věnovat náležitá pozornost zákonům, jež určují život naší společnosti. Protože transformace srdcí je nejzákladnější prostředek nové evangelizace, musí katolíci a všichni lidé dobré vůle věnovat více pozornosti prosazování zákonů, které strážejí důstojnost lidského života a respektují integritu manželství a rodiny. Stejně tak není možné ignorovat nezapustitelnou roli zákona v kultuře. Papež Jan Pavel II. poznamenal: „I když zákony nejsou jediným nástrojem, kterým lze bránit lidský život, přece mají největší

a často také nejzávažnější význam, protože formují myšlení a chování člověka. Znovu opakujeme: norma, která porušuje přirozený zákon, týkající se života jakéhokoli nevinného člověka, je nespravedlivá, a proto nemůže mít platnost zákona. Proto znovu zdůrazňujeme naši výzvu ke všem politikům, aby nevyhlašovaly zákony, které nedbají na důstojnost lidské osoby a tím ohrožují základy samotného občanského soužití.“²⁸

V tomto ohledu je účast na politickém životě pro prosazování života podstatná. Papež Jan Pavel II. již ve své apoštolské exhortaci *Familiaris consortio* prohlásil: „Společenský úkol rodiny se má projevat také v jednání politickém. To znamená, že rodiny se musí jako první zasazovat o to, aby státní zákony a nařízení nejen nezkracovaly práva a povinnosti rodiny, nýbrž aby je pozitivně podporovaly a obhajovaly. V tomto smyslu si mají být rodiny stále víc vědomy toho, že v první řadě se musí ony samy chopit iniciativy v oboru takzvané ‚rodinné politiky‘. Mají vzít na sebe odpovědnost za přeměnu společnosti. Jinak budou rodiny první obětí onoho zla, které jim předtím bylo lhostejné.“²⁹

Tuto výzvu rodinám zopakoval Svatý otec také v encyklice *Evangelium vitae*.³⁰

Raymond Leo kardinál Burke
<http://voiceofthefamily.info>
Přeložila Krista Blažková
Pokračování příště

Raymond Leo kardinál Burke (*1948), americký katolický duchovní a církevní právník, patron Maltéžského řádu

¹ *Novo millennio ineunte* [NMI] 31. Apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr jubilejního roku 2000 z 6. ledna 2001. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2001.

² Tamtéž. // ³ *Christifideles laici* 34. // ⁴ NMI 29. // ⁵ Srov. NMI 29–31.

⁶ *Familiaris consortio* [FC] 2. Apoštolská adhortace Jana Pavla II. O úkolech křesťanské rodiny v současné době z 22. listopadu 1981. Praha: Zvon, 1992. // ⁷ FC 3.

⁸ *Evangelii nuntiandi* [EN] 71. Hlásání evangelia: apoštolská exhortace Pavla VI. z 8. prosince 1975. Praha: Zvon, 1990. // ⁹ FC 52. // ¹⁰ LG 11. // ¹¹ KKC 1656. // ¹² KKC 1657.

¹³ Srov. Gn 1,26–27. // ¹⁴ Srov. Řím 5,9. // ¹⁵ Srov. Kol 1,24.

¹⁶ *Evangelium vitae* [EV] 86. O životě, který je nedotknutelné dobro: encyklika Jana Pavla II. z 25. března 1995. Praha: Zvon, 1995. // ¹⁷ EV 92. // ¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Srov. *Humanae vitae* 17. Encyklika papeže Pavla VI.: O správném předávání lidského života. Brno: Cesta, 2014. // ²⁰ EV 97. // ²¹ *Caritas in veritate* [CV] 15. Láska v pravdě: encyklika o integrálním lidském rozvoji v lásce a v pravdě. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009.

²² Tamtéž. // ²³ CV 44. // ²⁴ Tamtéž. // ²⁵ Tamtéž. // ²⁶ Mt 19,4–5. // ²⁷ Mt 19,11.

²⁸ EV 90. // ²⁹ FC 44. // ³⁰ Srov. EV 93.

ŠKOLA NADEVŠE?

Otcova skvělá odpověď

Michael Rossi zveřejnil na Facebooku dopis, který dostal od Rochelle S. Marburyové, ředitelky základní školy v Rydal, poté, co jeho děti, Jack a Victoria, 17., 20. a 21. dubna 2015 ve škole chyběly.

Dopis ředitelky

„Vážení manželé Rossiovi,“ stálo v dopise, „jak jsem pochopila, vaše rodina měla nedávno několikadenní dovolenou. Chtěla bych, abyste si uvědomili, že abingtonský školský obvod neuznává rodinný výlet jako důvod pro omluvu absence, bez ohledu na to, jaké aktivity byly s tímto výletem spojené. Není záležitostí školského obvodu, aby dohlížel na rodinné dovolené nebo hodnotil vzdělávací charakter rodinného výletu. Dny, v nichž vaše děti chyběly, byly zapsány jako neomluvené. Vyšší počet neomluvených absencí může vést k tomu, že tuto skutečnost oznámíme dozorujícímu orgánu, a k následné zprávě o porušení zákona o povinné školní docházce.“

Škola versus rodina

Pan Rossie se rozhodl napsat odpověď, v níž uvedl, proč vzal děti s sebou a proč nakonec z této cesty udělal exkurzi, během které společně s dětmi navštívili historická místa, o nichž se jejich spolužáci teprve budou učit, a umožnil dětem, aby se staly svědky houževnatosti lidí vyznávajících heslo #BostonStrong.

Poté, co jsem se dozvěděl, že hlavní účel cesty souvisel s úmrtím milovaného člověka, jsem si pomyslel, zda ředitelku, která napsala tento dopis, vůbec napadlo, že by děti měly mít nárok na několik dní volna z rodinných důvodů.

Ale i když do konce školního roku zbývá ještě více než měsíc, Jack a Victoria získaly mnohem víc než jen známky – vědí totiž, že mohou být pyšní na svého

Otec dvou dětí navštěvujících základní školu se projevil jako skutečně vynikající rodič, když odpověděl na dopis ze školy svých dětí, podle něhož rodinný výlet do Bostonu není pro školu přijatelnou omluvou absence.

otce, který jim poskytl ponaučení, jež dalece přesahuje výuku v učebně.

Odpověď otce

Vážená paní ředitelko, ačkoli si vážím vašeho zájmu o vzdělávání našich dětí, mohu vám upřímně říci, že se během těchto pěti dní, kdy jsme byli v Bostonu, dozvěděly tolik jako za celý rok ve škole.

Foto: Flickr, Moyan Brenn (CC BY 2.0)

Rodiče jsou prvními vychovateli svých dětí. Škola a stát by jim v tomto poslání měly pomáhat, nikoli je nahrazovat.

Naše děti získaly jedinečnou zkušenost, kterou nelze nahradit v učebně nebo přečíst v knize.

Za tři zameškané dny školy (které se skládaly ze standardního zkoušení, jež lze provést kdykoli) se poučily o obětavosti, odhodlání, lásce, vytrvalosti, překonávání protivenství, občanské hrdosti, vlastenectví, historii americké kuchyně a tělesné výchově.

Sledovali, jak jejich otec překonával zranění, špatné počasí, úmrtí milova-

ného člověka a mnoho dalších překážek na cestě k dosažení důležitého osobního cíle.

Také na vlastní kůži zakusily lásku a podporu tisíců dalších, kteří povzbuzovali lidi se společným cílem.

Na maratonském běhu sledovaly nevidomé běžce, běžce s protézami a s onemocněními způsobujícími tělesnou ochablost i lidi, kteří na tomto nejprestižnějším maratonu světa běželi proto, aby získali peníze na velké a ušlechtilé věci.

Uctily také památku obětí bezcitého teroristického činu a poznaly, že bez ohledu na to, k jak velkému zlu může dojít, teroristé nemohou zlomit amerického ducha.

Upřímně řečeno, tyto věci se nemohou v učebně naučit.

Navíc naše děti šly po Stezce svobody, navštívily místo Bostonského pití čaje, Bostonského masakru a hroby několika signatářů Deklarace nezávislosti.

O těchto věcech se budou ve škole učit až za rok nebo ještě později. Takže ve skutečnosti mají naše děti náskok.

Také navštívily akvárium, ochutnaly skvělou kuchyni a strávily mnoho hodin fyzickou aktivitou – pěší chůzí a plaváním.

Vážíme si úsilí báječných učitelů i všech ostatních zaměstnanců a jsme vděční za vzdělání, které získávají na základní škole v Rydal. Naši školu máme opravdu rádi.

Ale neváhal bych vzít je znovu ze školy kvůli zážitkům, jakých se jim dostalo minulý týden.

Děkuji za váš čas.

S pozdravem
Michael Rossi
otec

<http://www.examiner.com>
Přeložil Pavel Štička

Novinka z Kartuziánského nakladatelství

SETRVAT V KRISTOVĚ PRAVDĚ. Manželství a svatě přijímání v katolické církvi

Uspořádal: Robert Dodaro, OSA

Přestože problematika rozvedených katolíků, kteří uzavřeli nový občanský sňatek, a přesto si přejí přistupovat ke svátostem, se týká početně zanedbatelného množství věřících, vzbudila v nedávné době velkou mediální pozornost. Kardinál Walter Kasper v projevu k mimořádné konzistoři kardinálů v únoru 2014 vyzval k hledání „nových cest, jak odpovědět na hluboké potřeby těch rozvedených a civilně znovusezdaných, kteří uznají své selhání, obrátí se a po určité době pokání žádají o to, aby směli znovu přistupovat ke svátostem“, což mnozí lidé v Církvi i mimo ni pochopili jako útok na odvěké učení Církve o nerozlučitelnosti manželství.

Kniha *Setrvat v Kristově pravdě* je odpovědí autorů na návrhy kardinála Kaspera. Fundovaně hájí tradiční učení Církve a opírá se při tom o Písmo, Tradici, dokumenty učitelského úřadu i učení posledních papežů, svatého Jana Pavla II., Benedikta XVI. i Františka.

Jednotlivými eseji do knihy přispělo pět kardinálů a čtyři další katoličtí badatelé. Jsou jimi kardinál Müller, současný prefekt Kongregace pro nauku víry, kardinál Burke, bývalý prefekt Nejvyššího tribunálu Apoštolské signatury, kardinál Caffarra, arcibiskup boloňský a teolog blízký svatému Janu Pavlovi II., kardinál De Paolis, emeritní předseda Prefektury pro ekonomické záležitosti Svatého stolce, kardinál Brandmüller, bývalý před-

sedá Papežské rady pro historické vědy, a dále Robert Dodaro OSA, předseda Institutu patristiky Augustinianum v Římě, arcibiskup Cyril Vasil, sekretář Kongregace pro východní církve, Paul Mankowski SJ z Institutu Lumen Christi v Chicagu a John M. Rist, emeritní profesor klasických jazyků a filozofie na Univerzitě v Torontu.

V průběhu mimořádného zasedání biskupské synody o rodině v říjnu 2014 vyzval papež František k otevřené diskusi „bez lidských ohledů a bázlivosti“. Kniha *Setrvat v Kristově pravdě* je příspěvkem k této diskusi.

Setrvat v Kristově pravdě je důkladná a vlídná odpověď na návrh kardinála Kaspera, jak díky argumentům, které předkládá, tak vyčerpávajícím přehledem dokumentů Magisteria, jež obsahuje. Krátce řečeno, je to povinná četba, kterou bychom měli doplnit svou nezbytnou modlitbu během mimořádné synody o rodině i po ní.

Mons. Ignacio Barreiro

k anglickému vydání knihy v říjnu 2014

Výňatek z předmluvy

... Toho necht jsou si vědomi čtenáři, kteří se v „knize pěti kardinálů“ budou moci seznámit s nejrozmanitějšími argumenty významných světových církevních představitelů ve prospěch nerozlučitelnosti manželství. Je s podivem, jak se autoritářský způsob prosazování

určité subjektivně chápané podoby milosrdenství stává nástrojem ostrakizace těch, jejichž údajná tvrdost srdce spočívá v prostém poukazování na církevní pojetí manželství a jeho nerozlučitelnosti, které bylo po stáletí stabilní součástí nauky i pastorační praxe Církve. Ta nebyla změněna, natož zrušena ani v období po Druhém vatikánském koncilu.

Opětovně stvrdil a konkrétními pastoračními pokyny ji doprovodil Jan Pavel II. v článku 84 apoštolské adhortace *Familiaris consortio* z roku 1981, tedy v dokumentu, který je pevnou součástí pokoncilního magisteria. Není možné se tvářit, jako by snad nic takového dosud neexistovalo a že musíme začít od nuly.

P. doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., J.C.D.

Vyjde koncem května
předběžná cena do 300 Kč
objednávky na adrese:

Jiří Brauner – Kartuziánské nakl.
Kartouzská 6, 612 00 Brno, při objednání
u vydavatele poštovné a balné zdarma
tel. 603 247 540

mail: jirkabrauner@gmail.com

Těž v distribuci u Karmelitánského nakl.–
prodejny, distribuce HOSANA, Pavel Nebojsa, Matice cyrilometodějská Olomouc,
nakl. Petr Sypták a také u vašeho dobrého
knihkupce!

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystalop@volny.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Pavel Koronthály: Tertulián o manželství

Q. S. F. Tertulián (160 – pravděpodobně 220) je jedním z nejzajímavějších autorů křesťanského starověku. Jeho dílo ovlivnilo křesťanské myšlení, učení i latinskou církevní terminologii zásadním způsobem. Tato publikace představuje Tertuliánovo pojetí manželství a přináší český překlad tří jeho spisů na toto téma: *Ad uxorem* (Manželce), *De exhortatione castitatis* (Výzva k čistotě) a *De monogamia* (O jediném manželství). Brož., 128 str., 149 Kč

David Vopřada: Svatý Ambrož a tajemství Krista

Tajemství Krista označuje u církevních otců všechno to, co Bůh vykonal a nadále všemožným způsobem koná pro dobro a spásu člověka. Milánský biskup Ambrož, první ze západních učitelů Církve, nachází toto Boží působení nejen v mnoha biblických událostech, ale také v životě Církve a životě jednotlivého křesťana: „Kristus je pro nás vším.“ Kniha představuje tuto Ambrožovu teologii tajemství Krista. Součástí svazku je též stručný Ambrožův životopis a překlad souboru Ambrožových textů komentujících základní momenty Ježíšova života. Brož., 224 str., 260 Kč

O „KYTAROVÉ“ A „KANCIONÁLOVKÁCH“

Foto: Flickr, Hunky Punk (CC BY-SA 2.0)

Dopis čtenáře

Po přečtení posledního čísla *RC Monitoru* mi nedá, než reagovat. V rubrice Jak to vidí... píše P. Jiří Hájek o umělecké a „lidové“ hudbě. Na začátku nechává volnost hudebníkům v tom, aby sami vybrali, jakou formou budou shromážděné slavící oslovovat, zhruba uprostřed článku se však tvrdě opře do kytarové hudby. Tu odsuzuje jako bezobsažnou, plnou laciných popěveků a povrchních textů. Jako vzor (svůj osobní) dává Dvořákovo *Stabat Mater*. Dvořákovo dílo je bezpochyby vysoce kvalitní a patří mu místo v dějinách české hudby. Zde bych však rád dal důraz na slovo „v dějinách“. Uvědomuje si pater Hájek, že Antonín Dvořák vůbec nemusí oslovovat dnešní mladé lidi? A že se vůbec nemusí jednat o nedostatek v jejich vzdělání, ale právě o to, že jeho poselství, na které se pater Hájek odvolává, se mívá s přemýšlením dnešní mládeže? Je možné, že dnešní mládež ocení poselství jiné, podané jinou formou. Snaží se jej vyjádřit tak, jak sama dokáže. Chápu odmítání kytarové hudby kvůli nedostatku kvality (interpretací, často i autorské – ruku na srdce, Kancionál také nenabízí pouze nejvyšší uměleckou kvalitu),

zásadně ale nesouhlasím s odmítáním kytarové hudby z principu a toto bezdůvodné (a odbornými argumenty nepodpřené) odmítání může žel vést ke stavbě bariéry mezi generacemi hudebníků. Jako hudebník aktivně provozující vážnou i kytarovou hudbu sleduji články o tomto tématu zvláště pečlivě. Mrzí mě, že se na stránkách *RC Monitoru* objevují články pouze z jedné strany tábora.

Pavel Kunčar

Odpověď

Reakce Pavla Kunčara na text P. Jiřího Hájka trpí nedostatkem, kterým trpí nejedna reakce na nejeden text. Kritika (zpravidla oprávněná) se zaměřuje na něco, co kritizovaný text neobsahuje. Kdyby byl P. Hájek šmahem označil písně za doprovod kytar za laciné a nasládlé, byla by výše uvedená kritika namístě. Protože by to bylo nespravedlivé a nepravdivé. A je velmi pravděpodobné, že takový text by (právě z tohoto důvodu) v *RC Monitoru* nebyl publikován, a to ani v rubrice „Jak to vidí“.

Je nespornou pravdou, že v každém hudebním žánru, a zejména v těch, které se ucházejí o přízeň nejširší veřejnosti,

se najdou díla laciná, nasládlá a plytká, která ovšem přesto nebo spíše právě proto většinového posluchače oslovují. Bylo tomu tak dříve a je tomu tak i nyní a bude tomu tak až do skonání světa. Sám P. Hájek uvádí příklady takového „repertoáru“ z dob svého mládí a přiznává se k jejich dávné oblibě, k tomu že jimi tehdy býval osloven.

Je třeba si připustit, že podíl takových plytkých, nasládlých a laciných výtvorů mezi hudbou, kterou sám autor polemiky nazývá jako „kytarovou“, je nápadně větší než třeba mezi dnešními kancionálkami. A není se co tomu divit. Ty škváry mezi nimi nepropadly ještě sítím času a redakční práce několika generací redaktorů zpěvníků. Málokdo ví, jak málo se mnohé písně v kancionálu podobají těm jejich verzím, které byly uváděny v kancionálech z přelomu 19. a 20. století. A že z desítek až stovek titulů tehdejší populární tvorby pro zpěv lidu jich v kancionálu zbylo, co by na prstech spočítal. Počkejme sto let a z dnešního kytarového repertoáru rovněž zbude máloco plytkého a laciného.

Další omyl autora polemiky spočívá v tom, že podsunul P. Hájkovi tvrzení o jejich bezobsažnosti. Je tomu dokonce přesně naopak. Celý Hájkův text hovoří o obsahu hudby, vybízí k tomu, abychom zkoumali, jaký to obsah ta která skladba sděluje, jaké je vlastně to poselství, které je do ní ať vědomě či nevědomě vloženo. Celý Hájkův text nás vybízí, abychom si podle jeho vzoru kladli otázku po obsahu jednotlivých skladeb, tedy po obsahu do nich vložených poselství. Protože obsah je to, co přijímáme do své duše, co nás, v případě, že se cítíme jejich formami osloveni, postrkuje vzhůru nebo dolů, k bohoslužbě či modloslužbě. Vyjádření o tom, koho jaká hudba oslovuje či neoslovuje, je kolem nás víc než dost, proto jsme P. Hájkovi vděční za to, že připomněl důležitost toho, co taková hudba oslovenému říká.

Jiří Kub

poradce redakce
pro otázky duchovní hudby

Jak to vidí Vojtěch Macek

Prosté počty

Rozum, víra, svoboda a morálka jsou dary a úkolem každého člověka není víc ani méně, než jich užívat v míře, v jaké se mu jich dostalo.

Položme si jednoduchou otázku, jak by se zachoval podnikatel v této situaci: Má na výběr dvě varianty. První možností je žít v zemi, kde není zavedena daň z příjmu ani jiná pravidla upravující dosažení zisku. Je tedy možné vykonávat jakoukoli činnost, brát se o maximální profit a mít přitom jistotu, že toto konání nebude podrobena následné kontrole a hodnocení – ani sankci, ani odměně. Co získám, to mám. Druhou možností je žít v zemi, kde jsou způsoby a výsledky výdělečné činnosti regulovány. Logicky nelze dosáhnout takového efektu jako v systému bez regulace. Ten, kdo hospodaří, provozuje živnost či firmu, nemůže vyloučit, že to, čeho dosáhl a dosáhne, nebude upraveno směrem nahoru nebo dolů autoritou, jíž je svěřeno uplatňování pravidel. Je zde prvek nejistoty a mohu buď konat cokoli a nést nepříjemné riziko nucené korekce výsledku, nebo se seznámit s pravidly a dodržovat je (resp. dobrovolně se jimi omezit) tak, abych vyšel s plusem či alespoň nulou v případě, že si kontrolní orgán vybere k prošetření zrovna mě. Odpověď je zcela samozřejmá: Podnikatel si vybere první variantu – a nepotřebuje k tomu nic mimořádného, jen zdravý rozum.

Je to snadné dilema, avšak v životě člověka chybí. Na výběr není, první varianta schází. Snad to výmluvně dokazuje krásu i trpkost lidského bytí. Vždyť co by to bylo za svobodu, kdyby hned na začátku jednou provždy provedla jednodu-

chý výběr mezi lehkým a těžkým. Zřejmě proto nám zbývá jen druhá varianta a musíme dnes a denně osvědčovat velikost své svobody náročnou volbou mezi dodržením a porušením pravidel, mezi přilnutím k příslibu štěstí a jeho odvržením. Co tato druhá varianta z našeho přirovnání znamená ve skutečnosti?

Znamená to, že nikdo z lidí nemůže s jistotou vyloučit neexistenci soudu po smrti. Jsou tedy dvě skupiny lidí. Jedni pouze respektují tuto nejistotu a žijí (resp. snaží se žít) tak, aby v případě, že soud nastane, obstáli. Druzí překonávají tuto nejistotu a rovnou se soudem počítají – a také usilují o to, aby obstáli. Uznání nejistoty ohledně existence soudu, to je rozum. Počítání s existencí soudu, to je víra. Rozhodování se mezi dodržením a nedodržením zákona, to je svoboda. Rozhodnutí se pro dodržení zákona, to je morálka. Rozum, víra, svoboda, morálka jsou dary a každý člověk nemá za úkol víc ani méně, než jich užívat v míře, v jaké se mu jich dostalo. Plné zužitkování darů těší dárce. Je-li dárce zároveň soudcem, je i soudce potěšen. Je-li soudce potěšen, co víc si může souzený přát? Výsledek soudu je takřka dán, aniž soud musel nastat. (Ale jen takřka. Život nám totiž komplikuje, že Adam s Evou pojedli ze zakázaného stromu. Do té doby měli jasno – co je zákon a co není. Od té doby mají, máme, názor – co je zákon a co není. To je ale na samostatné povídání...)

Vlastně je tu i třetí skupina těch, kteří žijí, jako by existovala pouze první varianta a druhou popírají; jsou to však nepoctivci, kteří nepoužili svůj rozum a svou svobodu, nedobrali se ani morálky ani víry a jejich skutky o tom vypovídají. Popírání existence soudu, to je pošetilost, život podle toho, to je svévole. Pošetilost a svévole vedou k záhubě, nevděk k dárci vyvolá nelítostnost soudce...

Varianty z uvedeného příkladu mají i zajímavé prizma, neboť na otázku, zda je rozdíl mezi tím, kdo nasadil život na záchranu jiného života, a tím, kdo zavraždil, tím, kdo obdaroval, a tím, kdo kradl, apod., první varianta odpovídá „nevím“ nebo „není“, a druhá varianta odpovídá „ano, zcela zásadní, první ob stojí, druhé nikoli, první je dobré, druhé je zlé“. U takto robustních příkladů (nasazení života vs. vražda, dar vs. krádež) je rozdíl vcelku nasnadě, totiž je u subtilnějších záležitostí (např. z opatrnosti dát zprávu vs. udat pro malichernost, vyvést z omylu vs. nerespektovat ne) – a na právě těch záležitostí! Je proto nutné si průběžně hlídat, zda popsané dary užíváme opravdu naplno.

Kdyby se někdo mě jako křesťana ptal, co a jak po smrti, řekl bych mu asi tolik. Nemusím hned vyrukovat s Pánem Bohem. Nejdříve je myslím potřeba pochopit tyhle prosté počty.

*Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I 52 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Kde vezmeme 40 % žen? O to se bojí už i v ČSSD, kde si ale zároveň odhlasovali tuto kvótu pro zastoupení něžného pohlaví na kandidátkách do zastupitelstva kraje a Poslanecké sněmovny. Tématu kvót se věnoval i sloupek v aktuálním vydání časopisu *Naše rodina*, kde autorka Jana Semelová mj. uvádí: „Jsem žena, rozčiluje mne to. Přijde mi totiž značně ponižující, když má být žena – vzdělaná, dobře připravená na plnění daných úkolů, pružná v přemýšlení a náhledech na věc – **uvést do funkce** (nebo na kandidátku do voleb) **jen proto, že je žena a musí se naplnit kvóta.**“ A tak to v mnoha případech opravdu bude, protože požadavky na vyrovnání postů v režimu 50:50 zaznívají nejen na národní, ale rovnou i na unijní úrovni velmi dlouho. „Přesto všichni tleskají, jak ode dneška budou mít ženy rovný přístup k postům nejvyšším,“ píše dále autorka. To, že je třeba otvírat oči sobě a druhým kolem, není novinkou. Mít bystrý zrak je dnes obrovskou devizou a je třeba ji pěstovat, chránit i podporovat.

Religionista Ivan Štampach se na stránkách *Deníku Referendum* rázně ozval kvůli „**konfliktu se sekulárním charakterem státu**“. Nelíbily se mu některé části ceremonie ke Dni osvobození na pražském Vítkově. „V záři héroů se vyhřívají politici se všedními zcela nehrdinskými vlastnostmi, jimiž se neliší od nás obyčejných smr-

telníků. Jsou to často šmejdilové, intrikáni, někdy dokonce mafiáni. Ale připustíme, že to je vžitá praxe. Více či méně pompézně se projevují i jiné státy,“ napsal Štampach. Korunoval to však až v dalším odstavci: „Mezi ústavními činiteli na malé tribuně spolu s prezidentem republiky, předsedou vlády, předsedou sněmovny a ministrem obrany byl i neústavní činitel, který

Koláž: mimi

však válečné a státní posvátno korunoval a zpečetil svým purpurem a zlatem. Byl to Dominik Duka. Týž den odpoledne zdobil další militární ceremonii, tentokrát na Hradě, totiž jmenování nových generálů. Jako občana mne uráží, že představitel jednoho z názorových směrů zastávaného několika málo procenty českých obyvatel symbolicky zaujímá oficiální státní pozici.“ Budou v tom možná víc osobní účty než objektivní předložení názoru. A je to

i takový ateistický folklor, když se říká, že český národ má (dnes) sekulární základ a existuje si spokojeně zcela bez Boha. **Vystačí si opravdu Čech sám? Patrně těžko.** Na jednu stranu je Bůh odmítán, na druhou stranu se u nás utratí na hlavu skoro nejvíce z celé Evropy za kartárky a jiné okultní praktiky. Na jednu stranu je Církev kritizována a štvána s požadavkem na absolutní upozadění, na druhou stranu rodiče vyhledávají církevní školy, dospělí církevní nemocnice a ošetrovatelské ústavy zřízené řeholními řádmi. Kéž to svědectví mírnosti, lásky a milosrdenství otevře oči všem a ať dá Bůh naší zemi hojná obrácení.

Blíží se čas letního cestování, květen a červen jsou navíc měsíce, v nichž tradičně probíhá nejvíce různých konferencí a seminářů, a to jak u nás, tak v zahraničí. **Vyrazíte-li do Vídně, může se vám stát, že i přes zelenou na semaforu úlekem silnicí nepřejdete.** Na 47 křižovatkách rakouské metropole mají novou světelnou signalizaci. Ukazuje místo tradičního červeného a zeleného „panáčka“ rovnou páry – muže a ženu, dva muže nebo dvě ženy, u žádného tohoto symbolu nechybí srdíčko. Prý, aby se v lidech pěstovalo více tolerance. V době, kdy je prý homofobní říkat, že manželství je výlučně svazkem mezi mužem a ženou (v počtu 1 ks v páru :-), jsou tedy takové semaforey zcela na místě. Ať žije tolerance!

-zd-

24. 5.	Ne	Slavnost Sslání Ducha Svatého Sk 2,1–11, Žl 104, Gal 5,16–25, Jan 15,26–27; 16,12–15
25. 5.	Po	sv. Beda Ctihodný, sv. Marie Magdaléna de Pazzi Sir 17,20–28, Žl 32, Mk 10,17–27
26. 5.	Út	Památka sv. Filipa Neriho, kněze Sir 35,1–15, Žl 50, Mk 10,28–31
27. 5.	St	sv. Augustin z Canterbury, biskup Sir 36,1–2a.5–6.13–19, Žl 79, Mk 10,32–45
28. 5.	Čt	sv. Emil, mučedník Sir 42,15–26, Žl 33, Mk 10,46–52
29. 5.	Pá	sv. Maximin, biskup Sir 44,1.9–13, Žl 149, Mk 11,11–25
30. 5.	So	Památka sv. Zdislavy Sir 51,17–28, Žl 19, Mk 11,27–33

31. 5.	Ne	Slavnost Nejsvětější Trojice Dt 4,32–34.39–40, Žl 33, Řím 8,14–17, Mt 28,16–20
1. 6.	Po	Památka sv. Justina, mučedníka Tob 1,3; 2,1a–8, Žl 112, Mk 12,1–12
2. 6.	Út	sv. Marcelin a Petr, mučedníci Tob 2,9–14, Žl 112, Mk 12,13–17
3. 6.	St	Památka sv. Karla Lwagy a druhú, mučedníků Tob 3,1–11a.16–17a, Žl 25, Mt 12,18–27
4. 6.	Čt	Slavnost Těla a krve Páně Ex 24,3–8, Žl 116, Žid 9,11–15, Mk 14,12–16.22–26
5. 6.	Pá	Památka sv. Bonifáce, biskupa a mučedníka Tob 11,5–17, Žl 146, Mk 12,35–37
6. 6.	So	sv. Norbert, biskup Tob 12,1.5–15.20, Tob 13, Mk 12,38–44

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.